A°. 1839. N°. 17.

DONDERDAG DEN 28sten FEBRUARIJ.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 27 February 1839.*

Bij resolutie van den Heer Gouverneur Generaal *ad interim*, van den 26 dezer, No. 331/328, is tot *Vinmeesters* van *Eten Maten* en *Gewigten*, in plaats van bij zijnen dood den Heer J. B. LOUZADA, benoemd, de Heer DANIEL JACOB HOPE.

De Gouvernements Secretaris,

C. S. DE VEER.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

UITGEKLAARD.

Den 23sten dezer, de Nd. Am. Brik *Ganges*, Kapt. L. Conter, naar Gloucester; lading 162 vaten Melasse.

Den 25sten dito, Schip *Helena Catharina*, Kapt. J. J. Ilsen, naar Amsterdam; lading 212 vaten Suiker, 26 balen schoone en 4 ditto vuile Katoen.

UITGEZEILD.

Den 25sten dito, Zr. Ms. Brik van Oorlog *PEGASUS*, gecommandeerd door den Kapitein-Luitenant ter Zee, C. F. J. MEIJER, over de Eilanden St. Eustatius en St. Martin naar Curaçao.

VERKOOPINGEN.

De Administrateur van Financien, brengt ter kennis van die daar bij belang hebben, dat de verpachting des *WIJN- EN BRANDEVEN-GELDS* (20 stellen à *f* 1000-00 en 10 stellen à *f* 500-00) ten behoeven der genen, welke door de Commissie, zijn gerechtigd geoordeeld, om daaraan te kunnen deelnemen, ten Kantore der Financiele Administratie, zal plaats hebben op MAANDAG den *vierden Maart* aanstaande, des middags ten *twaalf uren*.

Paramaribo den 27 February 1839.

De Administrateur voornoemd,

CH. L. E. E. S.

Aanstaande Zaturday den 2den Maart, des morgens ten zes uren, zal de gewone Exercitie met de Brandspuiten plaats vinden.

Paramaribo den 26 February 1839.

De Opperbrandmeester,

H. E. HOUX.

(10562) De Expediteur bij het Geregtshof ten *Surinamen*, *belast met de verkoopingen van nalatige Belastingschuldigen*, zal, op Vrijdag den 1sten Maart 1839, des voormiddags om *negen* uren, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden, uit gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

De Slavin *Christina*, aankomende VENUS van MEIJER.

De Slaven *Ferdinand* en *Bebe*, aankomende CHARLES JOHAN ABENDANON.

De Slavin *Jeannette*, bekend staande op den naam van S. A. SAMUELS.

Paramaribo den 25 February 1839.

R. GOLLENSTEDE,

Expediteur.

(10563) De Expediteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 1sten Maart 1839, des voormiddags om *negen* uren, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden, uit gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

De Slaven met namen *Picara*, *Friso* en *Adico*, aankomende GODA OOSTERHUIJZEN.

Paramaribo den 25 February 1839.

R. GOLLENSTEDE,

Expediteur.

E. J. S. STUCER

Biedt tegens billijke prijzen te koop aan:

Rest. SCHRIJFpapier, POSTPAPIER, rood en zwart INKT, zijde KANTOOR LINT, LIASSEN, GEREEDSCHAPEN, smeden IJZER- en KOPERWAREN, blanke PLAVUIZEN, STEENEN, KALK en CEMENT en meer andere *GOEDEREN*.

(10573)

(10574) A. C. LIPPE, Echtgenoote van J. L. GELLEE, zal voor eenigen tijd uit deze Kolonie vertrekken.

Paramaribo den 26 February 1839.

Mengelwerk.

Het Kerkerhol in het Slot Budetin.

Bij het muitzieke stilstaan, alwaar de Kistenzuster sich in de Weng ontlast, en den weg, die Hongarijë met de meer noordelijke Karpathen landen verbindt, in tweeën deelt, zoo dat dezelve links af, nader tot den uit den zevenjarigen oorlog bekenden Jablunkauer-bergpas, langs de Pruissische Schans, en regts over vreeselijk hooge bergen, naar Kamnitza in Polen voert, daar juist aan den hoek, welken de mond der gezegde uitwatering vormt, verheft sich het slot Budetin, dat door deszelfs steenen-borstweringen, zoo wel den vloed, als den weg beheerst. De tijd, wanneer, en door wien het slot is gebouwd, wordt in de jaarboeken der geschiedenis niet gemeld; alleen zien wij uit dezelve, dat het gedurende de middeleeuwen geene onbelangrijke rol speelde, en dikwerf van bestemming en heer veranderde. Nog slechts voor weinige jaren, stond de noordoostelijke vleugel van den burgt woest en verlaten. Digt bij den boogen trap, die naar de onbewoonde en eenzame vertrekken geleidde, was een laag gewelf, dat de vreemdeling naauwelijks opmerkte, doch voor de bewoners van den omtrek, vooral bij het vallen van den avond, een voorwerp van afgrijzen was, zoo dat zij hetzelve, zoo veel mogelijk, poogden te vermijden. De oorzaak van dezen afkeer wordt op verschillende wijzen verhaald; zij komt hoofdzakelijk hierop neder.

Onder Ferdinand III, was eene ruw krijgsman, Casper Szunyoph, genaamd, heer van het slot *Budetin*. Als veldoverste des Konings, het bevel in de nabijgelegen vesting Szendro voerende, alwaar zijne tegenwoordigheid zeer noodzakelijk was, kon hij niet dan zeer zelden, en slechts voor korten tijd op het slot zijn verblijf houden. Hij had eene schoone dochter, wier lot zelfs door de dikke muren, die haar kamer omgaven, heendrong, en weldra eene menigte nieuwsgierigen lokte. Ofschoon

zelfde hare moeder, die de gestrengheid van den afwezenden gemaal maar al te zeer ondervonden had, haar voor den blik van elken man verborg, gelukte het echter den onderneemenden Frans Forgats, de jonkvrouw te zien, haar liefde en de tegen der moeder te verwerven.

Bij de aankomst des vaders, aan de ridder Forgatz plegtig als de hand zijner geliefde vragen. Doch de oude ridder was niet vrolijk en stemde, gereed, en kon dus ook niet opgenomen te *Budetin* aankomen. Na denzelfs zeer welkomgroet, beide bij ter Catharina, zoo als Jakobeus, burgheer van Lowenstein, heeft ons een aan hand gevraagd, en reeds alle vaderlijk jawoord bekomen; maar is dit gereed, om binnen weinige dagen aan hooftegoon plegtelijk te ontvangen." Verwijfeling, verwilde nu de plaats der vrolijke verwachting, want Ivanca noch gebeden vermogten iets op de hardnekkigheid van den ridder, en de verloving vierd met groote pracht, op *Budetin*, gevierd Forgats welsche Catharina nochts nog eenmaal te zien en te spreken, en na den afscheid zich in den oorlog tegen de Turken te begeven, opdat hande tijds een einde aan zijn vreugdeloos leven mogt maken. Door eenen schat van goud koehij een der dienaren op den burgt om, en met diens hulp drong hij des nachts tot in het vertrek der geliefde door. Natuurlijk echter hadden de dienaren dit minder begroet, en de vertrouwde zal het trachten om te scheiden, en eindelijk Forgatz zich had losgescheurd uit het vertrek der diesbare verlaten had, stroomde van het kerkerhol, in den gang, dien hij moorde door te gaan, te gemoet; al de burgtdienaren, met den verschrikkelijken Szunyoph aan het hoofd, stormden op hem aan. Een kloene sprong beveiligde den jongeling voor eene onaangename gevangenis; doch niemand was de man ontgaan, die uit de kamer der jonkvrouw vlugtte. Cathar in a lag in onmagt, toen haar vader met woeste bedreigingen voor haar rad, en den naam van den, die haar verlaten had, afdwong. Hij vervloekte hem en haar, die schande over zijn hoofd en zijn roemvol huis hadden gebragt. Binnen weinige uren was het ellendige kerkerhol gemetseld, en Cathrina werd levendig in dat graf gesloten, met brood en water voor drie dagen bij zich, om tijd tot berouw te hebben. Weldra drong het gerucht van deze afgrijselijke vadermoord wijd en zijd door den omtrek, en als een verpletterende donderslag trof het ook de oren van den reeds ver verwijderden Forgats. Hings zat hij in den zadel en door al zijne knapen en de krijgslieden, welke hij van broeder en vrienden kon verwerven, gevolgd, rent hij naar Budetin, en komt alhier midden in den nacht aan. Het slot te verrassen en te veroveren, is het werk van korten tijd. Szunyoph stort met een grimmige leeuw op het Burgplein, om den onbekenden vijand te tuchtigen, terwijl Forgatz de gelieefde bevrijdt en aan de woede van den vaders ontrukt.

Doch ook is de ongeloofelijke mare tot den bruidegom doorgedrongen.

Zwijgend trekt hij, aan het hoofd zijner knechten, naar *Budetin*. Daar ontmoet hij op weg gewapende ruiters, en ontwaart onder hen eene jonkvrouw. Forgatz rijdt aan hare zijde. Met uitgetogen zwaard dringt de bruidegom op hem aan. Beide klingen ontmoetten elkander; de strijd tusschen toorn en liefde is

hevig, en de grond, die van den hoefslag der paarden dreunt, drinkt, na lange worsteling, het hartebloed van den jongeling. Jakusits heeft den hem aangedanen smaad afgewasschen, en zijne bruid hersteld. Doch deze bruid is koud als marmer; haar geest is met dien des geliefden vereenigd, daar, waar bloed noch tranen stroomen.

Jan van Arckel XI.

Het was in het begin van Sprokkelmaand des jaars 1300, dat een kruisvaarder, vergezeld door een talrijk gevolg, de schoone stad *Genua* binnentrad. Het was een heerlijke avondstond; de maan verlichtte de hemelhoge hoornen en daken en wierp haar schijnsel op de ijskegels, welke aan dezelve hingen. Het firmament glinsterde van ontelbare starren. Jan van Arckel XI, want wij willen den kruisvaarder bij zijnen naam noemen, had benevens zijne bende, grootelijks behoefte aan levensmiddelen. Hij was, van alles rijkelijk voorzien zijnde, uit eenen kruistogt weder gekeerd en verlangde naar zijn vaderlijk erfgoed, het schoone *Arckel*, in het graafschap *Teisterband*, tusschen de rivieren de *Lek* en de *Merwe* gelegen, weder te keeren. In de nabijheid van *Genua* werd hij door roovers overvallen, welke hem en zijn gevolg, hoewel zij zich kloekmoedig verdedigden, van alles beroofden. Hij konde dienhalve niet verder trekken, dewijl hem de middelen, om den togt voor te zetten, ontbraken. Hierover diep bedroefd zijnde, doorkruiste hij de straten van *Genua*, om hier of daar bijstand te vinden, toen hij voor het huis van eenen koopman, het wapenschild van *Arckel* ontdekte. Begeerig om te weten, wat dit beduidde, trad hij het huis binnen, en vroeg den koopman, welke een grijsaard was, waarom hij het wapenschild van *Arckel* voor zijne deur geplaatst had. De koopman verzocht van Arckel en zijn gevolg binnen te treden, waarop hij hun het volgende verhaalde. »Gij behoort te weten, mijnheer! dat ik weleer een arme marskramer was," zoo begon de grijsaard zijn verhaal, »en dat ik, toen ik het land van *Arckel* doorreisde, door graaf Jan van Arckel XI met eene aanzienlijke som gelds werd voorgeholpen. Na dat ik mijnen weldoener bedankt had, vertrok ik naar *Genua*, mijne geboortestad, en zette mij daar neder. Ik begon mijnen handel een weinig uit te breiden, en het geluk begunstigde mij zoo zeer dat ik tegenwoordig een der welgesteldste kooplieden in *Genua* ben. Om steeds aan van Arckel's weldaden gedachtig te zijn, plaatste ik zijn wapenschild boven de deur mijner woning. Ik hoop den zoon van mijnen weldoener binnen kort hier te zien, dewijl ik gehoord heb, dat hij, om Christuswille, en om eene gelofte te voldoen, de Saracenen is gaan bestrijden. Daar de meeste kruisvaarders hier door trekken, zoo is mijne hoop niet ongegrond."

»Dat is zij ook niet," sprak Arckel, »want gij ziet in mij zijnen zoon." Verwonderd zag de grijsaard op en herkende langzamerhand de heer zoowel bekende trekken van Jan van Arckel XI, welke ook in het gelaat van zijnen zoon te lezen waren. »Gij hier, graaf," zuchtte de grijsaard, »dat ik arme kniecën verhelze; welk eene eer geschiedt mij, dat gij mijne woning betreedt."

Arckel had moeite den grijsaard tegen te houden, die, door zijne vreugde, zijnen ouderdom scheen te vergeten. Toen zijne vreugde een weinig bedaard was, vroeg hij Arckel, waarin hij hem van dienst konde zijn. »Ik ben in de nabijheid dezer stad door roovers overvallen," sprak Arckel, »welke mij alles hebben ontnomen, en ik zie geene kans om naar mijn kasteel weder te keeren, indien gij mij eene geringe som gelds wildet ter hand geven, dan zoude ik u zeer verpligt zijn." »Mijn zoon in uw nood bijstaan, de schuld te betalen door mij genoegen, dat ik een gedeelte mijner schuld kan afdoen."

Dadelijk haalde de grijsaard eenig zakken gouds te voorschijn, welke bij den graaf aanbood. Arckel nam slechts twee der kleinsten en liet de andere onaangeroerd liggen. »Maar graaf! neem meer," smeekte de grijsaard, »deze som is te gering, om naar *Arckel* weder te keeren." »Ik heb reeds meer dan noodig is," hernam Arckel, »en ik beklaag u uit den grond mijns harten." »Ik heb slechts een gering gedeelte mijner schuld afgelost." »Zwijgen wij hierover," hernam Arckel, »en zoo gij wilt, trek dan morgen met mij mede; ik zal u in mijn kasteel eenige vertrekken geven, waar gij in vrede zult wonen, en waar ik dagelijks het genoegen zal hebben u te zien."

»Hoe gaarne ik dit ook verlang," sprak de grijsaard, »wordt ik echter door mijn ouderdom teruggehouden; ik heb tevens besloten, om hier eenmaal naast de graven mijner vrouw en kinderen te rusten." Hoezeer het reeds laat in den avond was, werd echter nog alles voor Arckel's vertrek, dat den volgenden morgen zoude plaats grijpen, gereed gemaakt; te vergeefs trachtte de grijsaard hem over te halen om nog eenige dagen te vertoeven. Na het avondmaal gebruikt te hebben, begaven zij zich ter ruste. Naauwelijks had nog de zon het oostelijk halfrond in goud gehuld, of allen waren reeds op het voorplein van het huis des koopmans vergaderd. Men schafte zich paarden aan, en na van den wakkeren koopman een hartelijk afscheid genomen te hebben, reed men met driemaal moed den door de vorst verstijfden weg op. Na eene voorspoedige reis, bereikte Arckel het voorouderlijk kasteel, hetwelk zijn stamvader Heyman van Arckel, welke, uit *Hongarije* komende, den graaf van Holland, Diederik II, groote diensten bewees, die hem daarvoor het land van *Arckel* en dat van *Leerdam* schonk, gesticht had. Naast hetzelve stondt een tempel, thans der Heilige Maagd gewijd, schoon hij te voren aan Hercules was geheiligd geweest. (1) De zoon van Jan van Arckel XI en Bertha, dochter des graven van Steckenburg, trad zijn kasteel binnen, en spoedde dadelijk naar de vertrekken van zijne zuster Geertruida, welke over de terugkomst van haren broeder zeer verheugd was. Weinige dagen daarna werd het huwelijk van zijne zuster met Gijsbert van Culenburg voltrokken, en, gedurende den overigen tijd zijns levens, herinnerde Arckel zich steeds den grijzen koopman van *Genua*.

Liefde en Wraakzucht.

Een jeugdige ter, William geheeten, wandelde door de omstreken van *Dublin*. Op eene treft een zachte klaagtoon zijn oor. Weldra ontdekt hij een lief meisje aan den voet eens booms. Zijne nadering deed haar de oogen opheffen, en zoodra zij William zag, speelde een zachte glimlach om hare lippen en zij wenkte vriendelijk den jongeling tot zich. Na eenige aarzeling plaatste hij zich nevens haar. Het meisje vestigde haar zwart oog, zoo vol uitdrukking, op hem, en vervolgde haar lied, waarna zij hem deed beloven te zullen wederkomen.

Den volgenden dag bleef William niet in gebreke zich onder denzelfden boom te doen vinden. Hij ondervroeg haar nu nopens hare vroegere geschiedenis; doch, hoe hij dit ook inrigtte, het was te vergeefs. De redenen der arme krankzinnige waren geheel zonder zamenhang; alleenlijk kon hij opmerken, dat zij zich in zijn bijzijn verheugde. William begon voor de ongelukkige eene gewaarwording te gevoelen, hem tot dus verre vreemd; zijne bezoeken werden drukker en drukker. Ook het meisje werd meer en meer vertrouwelijk; zij liet reede minder en minder de sporen harer verstandsverpijstering merken.

Inderdaad, hare verbetering ward zoo merkbaar, dat dezelve ook de aandacht harer huisgenooten niet kon ontgaan. Men bevlijt zich haar te begunstigen. William [illegible] zij [illegible] wie de [illegible] bevelen, verbannen [illegible] naar de bekende plek te rigten. De gevolgen van dezen maatregel waren jammerlijk. Spijt en angst deden haren toestand onrustwekkend verergeren, en in de vlagen harer krankzinnigheid riep zij voortdurend om *haren* William. De verongelukte vonden nu geraden van de geheele toedragt der zaak aan hare ouders kennis te geven. Deze, in aanmerking nemende het spoedig vooruitgaand herstel hunner dochter, hare wederinstorting, en hetgeen tot beiden als de naaste oorzaak moest beschouwd worden, besloten, William weder bij haar te verzoeken. Hierdoor vervoegde hij zich weder op het bekende *rendez-vouz*, en vond ook daar de ongelukkige weder, die op de teederste wijze lief koosde, terwijl zij hem met zachtheid over zijn lang afwezen berispte. De bezoeken werden nu dagelijks voortgezet, en weldra bespeurde men zoodanig eene gunstige verandering ten goede, dat de ouders met volle gerustheid het voor hen als verloren kind zich weder hergeven zagen, en het meisje dus weder in den huiselijken kring werd opgenomen.

Geen wonder derhalve, dat William, hem reeds van de ouders den vrijen toegang tot het huis verkreeg. Geen wonder ook, dat hem hare hand werd toegestaan, hem, die haar hart reeds lang bezat. Reeds was de tijd tot het snoeren van den huwelijksband tusschen de beide geliefden bepaald, toen William, door dringende belangen geroepen, zich genoodzaakt zag voor een langeren tijd den Ierschen bodem vaarwel te zeggen. Natuurlijk, dat deze omstandigheid groote ontsteltenis baarde bij hem zelven en bij de ouders. Hoe toch zou zij dan schok van het afscheid weerstaan. Boven verwachting, echter, doorstond zij den schok, en reede meende men zich volkomen gerust te mogen stellen, daar zij ook langen tijd na William's vertrek niet alleen wel bleef, maar zelfs blijkbaar nog in beterschap toenam; na eenige weken echter wekte het de aandacht, dat zij niet meer over haren William sprak, en ook geene belangstelling toonde, wanneer hij het onderwerp des gesprek was. Weldra was het geen raadsel meer, zij had haar geheugen geheel verloren; zij herinnerde zich [illegible] noch iets, dat vroeger met haar voorgevallen was.

William kwam terug. Vol van de hoogste hoop, ijlde hij naar de woning zijner geliefde, vlieg haastig om den hals van den huisvader (der reinste liefde op hare lippen te drukken), maar zij ontwaarde hem als iemand, die haar geheel vreemd is; zij spreekt tot hem, maar bedaard en koel, en schijnbaar uiterste verbaasd over de ontmoeting, die hij aan den dag legt. Hij beweert haar, bij het vroegvallende, maar zij stoot hem, als een lastgenaar, als een verleider, met verontwaardiging van zich af. Alle pogingen blijven krachteloos, en de ongelukkige jongeling, van de uiterste wanhoop ter prooi, vond op eene jammerlijke wijze den dood.

Reeds vroeger heeft men van het bakvisschen van den *Mont-Blanc* door mejuffrouw D'Angeville gesproken; thans heeft een geloofwaardig reiziger de volgende bijzonderheden medegedeeld, welke den moed dier dame bewijzen. Naar het schijnt, kende zij zeer goed het gevaar, waarmee zij zich blootstelde, en had twee wel afgerigte duiven medegenomen, die zij met eenen brief belast wilde, aan dier brieven bevatte het bericht van hare behouden aankomst, de andere dat van haren dood. Niet zonder moeite, doch zonder ongeval, de kruin des bergs bereikt hebbende, liet zij de duif vliegen, die de goede tijding meest overbrengen, en dan ook weldra bij de zeer verlangende nabestaanden van mejuffrouw D'Angeville te Genève aankwam.

Slechts eene kleine zwarigheid vinden wij in deze laatste omstandigheid, namelijk het antwoord op de vraag, op welke eenewijze mejuffrouw D'Angeville de duif zou hebben losgelaten, die haren dood moest berigten, indien zij ware omgekomen.

(1) Men leidt den naam van Arckel af van den tempel aan Hercules geheiligd: *Ara Herculis*.

Te Paramaribo, bij J. J. ENGELBRECHT.